Sejm czteroletni

Mowy ustawy i pisma

zawarte w T. II. 1790–1791.

r. 1790.

1.) Albertrandi J. X. Uwagi nad wolnością drukowania 1. s. d.

2.) Chomiński Jan 2. 21/X.

3.) Co na tym Sejmie koniecznie ustanowić potrzeba 3. s. d.

4.) Dekiert Jan.: List do Małachowskiego, marszałka 4. 3/X

5.) Glave Karol.: Projekt banku narodowego 5. 8/XII.

6.) Kaspary Jan: 6. 7/II, ~~ca~~

7.) Kościałkowski Tadeusz 7. 16/VIII.

8.) Krasiński Adam 8. 17/IX.

9.) Leszczyński 9. 10/VI. 1790.

10.) Lipinski Józef 10. 17/XI.

11.) Małachowski Stan. 11. 20/X. 12. 24/IX. 13. 16/XI.

12.) Moszyński Franc. 14. s. d.

13.) Ostrzeżenie o fałszywem doniesieniu pod hasłem włościan starostwa Wielońskiego. 15. 23/III.

14.) Piniński Wojciech: Projekt względem starostw. 16. s. d.

15.) Plenipotenci miast polskich. 17. s. d.

16.) Projekt o miejscu dla sejmów 18. s. d.

17.) " : Urządzenie fabryk 19. s. d.

18.) Prośba miasta Lublina 20. s. d.

19.) Prośba od officyalistów Skarbu koron. 21. s. d.

20.) " miast koron. i W. Ks. Lit. 22. s. d.

21.) Rozrządzenie zsypki zbożowej w Koronie i W. Ks. L. 23. s. d.

22.) Rzewuski Seweryn: Protestacya przeciw sukc. Tronu. 24. 25/IX.

23.) ~~M~~ Rzewuski Józef: Manifest przeciw sukc. Tronu 25. 11/X.

24.) Skałański Francisz. Skarga. 26. 25/XI.

25.) Sokołowski Serafin 27. 10/VI.

26.) Sołtyk Stanisław: 28. 31/X.

27.) Stadnicki Franc. 29. 22/X.
28.) Stanisław August 30. 17/IX. 30a 15/III.
29.) Suplika miasta Kowala 31. 30/V.
30.) Świętosławski Wojciech 32. 15/VII.; 33 10/VIII.
31.) Taszycki Gabryel 34. 16/XI.
32.) Trzciński: Projekt względem starostw 35. s. d.
33.) Uniwersał skonf. stanów 36. s. d.
34.) Użalenie na wojewodę Załę. 37. s. d.
35.) Zalecenie kommisyi Skarbu Koron. 38. 25/XII.

R. 1791

36.) Breza Stanisł: 39. 4/I.
37.) Chołoniewski Ksawery: Reforma żydów 40. s. d.
38.) Czacki Michał: 41. 7/XI.
39.) Czarnołozki Adam 42. 27/X.
40.) Głos obywatela do stanów. 43. s. d.
41.) Gorzeński August: 44. 14/II.; 45. 17/V.
42.) Heyking Henryk. K. 46. 17/II.
43.) Karp M. F. 47. 24/I.
44.) Ledochowski Ant. 48. 14/II.
45.) Lezeński Marcin. 49. 14/IV.
46.) Małachowski Stan. Uniwersał. 50. 7/V.
47.) Matuszewicz Tad. 51. 5/V.
48.) Męciszewski Kasper 52. 12/VIII.
49.) Poniatowski Michał 53. 28/X. 54. 5/XII. 55. 5/XII [odm. ed.]
50.) Prawo pod tyt: Miasta nasze krol. wolne 56. 18/IV.
51.) Rozgraniczenie dóbr w Provinc. Koron. 57. 5/XII.
52.) Skorkowski Albin. Kazim. 58. 9/V.
53.) Sołtyk Stanisław 59. 27/X.
54.) Urządzenie wieczyste królewszczyzn. 60. s. d.
" " " 61. 19/XII.
55.) Trębicki Ant: Projekt: Miasta nasze krol. 62 s. d.
" " " " " 63. s. d.

56.) Trębicki Ant: Projekt Miasta nasze Krol. 64. s.d. [odm. ed.]
57.) Uwiadomienie o corocznem deficit skarbu koron.) 65. 28/X.
58.) Woycicki Jan 66. 6/VIII.
59.) Wolff de Ludinghau Jerzy 67. 17/II.
60.) Zajączek 68. 1/II.
61.) Załuski 69. s.d.
62.) Zasady do projektu o miastach 70. 14/IV.
63.) Zboiński Jan. 71. 6/IV.; 72. 14/IV.

Actum in Curia Regia Varsaviensi Die Vigesima Septima Mensis Octobris, Annô Domini Millesimô Septingentesimô Nonagesimô.

AD Officium & Acta præsentia Castrensia Capitanealia Varsaviensia personaliter veniens Magnificus Joannes Paulus Łuszczewski Sacræ Regiæ Maiestatis & Comitiorum Ordinariorum Generalium atque Confœderationis Generalis Regni Secretarius, Eidem Officio Actisque illius Constitutionem, infrascriptam obtulit & ad ingrossandum in Acta præsentia porrexit, tenoris talis.

Rozrządzenie Zsypki Zbożowey w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim.

Gdy Prawem teraznieyszego Seymu postanowiona Zsypka zboża, końcem dopełniania Funduszu na utrzymánie Woyska, sprawiedliwego potrzebuie urządzenia; Przetò My KROL, za zgodą STANOW stanowiemy.

1mo. W Dobrach wszelkiey natury w Korónie y Litwie, z każdego Dworskiego y Rolniczego Komina ostatniemi tegorocznemi Lustracyami wyszczegulnionego, posiadacze tychże Dymów Zyta po garcy dwa, Owsa po garcy cztery, corocznie na Woysko dawać będą. w Woiewodztwach zaś Kijowskim, Podolskim, y Bracławskim, iako przy obfitości zboża, taniość maiących z tychże Dóbr wszelkiey natury Zyta po garcy trzy, y Owsa po garcy Sześć, corocznie dawać będą obowiązani: 2do. Za Dymy Rolnicze rachowane bydź maią te wszystkie Dymy, ktòrych Posiadacze y Mieszkańcy zbożem grunta zasiewaią. Zaden Possesor takowych Dymów bądź w Dobrach Naszych Stołowych Królewskich, bądź w Królewszczyznach, lub Duchownych, czyli Maltańskich albo Xięży iakiegokolwiek bądź Obrządku y Religii, bądź naostatek w częściach tey Szlachty y Duchownych, ktòrzy Prawem od Offiary Dziesiątego Grosza uwolnieni byli, wyłączonym bydź niemoże. Te tylko szczegulnie Dymy od dawania Zsypki uwalniaią się, ktòrych posiadacze gruntow żadnych niemaią, albo którzy Warzywowe tylko maią ogrody. 3tio. Dla odzielenia Dymòw Rolniczych od nierolniczych polaniemaiących, uformowanie Taryffy Zsypkowey do Kommissyow Porządko-

wych Cywilno-Woyskowych każdego Wttwa, Ziemi y Powiatu odsyłamy, nakazuiąc: aby w komplecie zwyczaynym po odebraniu y Oblacie teraźnieyszego Prawa nieodwłocznie czynność przepisaną rozpocząwszy, w przeciągu Tygodni Sześciu też zakończyli. Po odebraniu Prawa teraźnieyszego: rzeczone Kommissye wszystkich o nim obwieszczą y ostrzegą, aby Zboże na Zsypkę postanowione zachowali. Z ostatnich Taryff tegorocznych Lustracyi dymowego starać się będą uczynić różnicę Dymow Rolniczych od nierolniczych, a ieżeliby z tych Taryff, dóyść tey różnicy w których Dobrach nie mogły, więc dla dóyścia Jey, Zwierzchnościom mieyscowym takowych Dobr, Tabellę Klassyfikuiącą Dymy Rolnicze od nierolniczych podać nakażą. Dziedzice zaś Dobr, Possessorowie, Jch Ekonomowie, albo Dysposzytorowie w Dobrach Ziemskich y Wsiach wszelkich, a w Królewskich Stołowych y Duchownych, Miastach y Miasteczkach, Przedmieściach y Juryzdykach Magistraty, y Urzędy wraz z Zwierzchnością takową Tabellę Klassyfikuiącą Dymy wyż wspomnione ułożyć będą obowiązani; Wsie przez Ekonoma, lub Dyspozytora, albo Woyta a Miasta przez Delegowanego od Urzędu Mieyskiego przed temiż Kommissyami, na rzetelny y sprawiedliwy oddział Dymów Rolniczych od nierolniczych zaprzysięgną. A tak z tych Tabell, a tam gdzie będzie można y z Taryff Dymowego ostatnich, też Kommissye Wttwa, Ziemi lub Pttu ogulną ułożą Taryffę, y iednę w Grodzie własnym zaoblatuią, a drugą do Komissyi Woyskowey odeślą. 4to. Ze zaś Dymy Rolnicze w iedney nawet Wsi lub Miasteczku będące nieiednakowe grunta do siebie należące maią; przeto zostawuie się wolność w każdey natury Dobrach, rozkład Zsypki Zboża w miarę do posiadania gruntow uczynić, co w Dobrach Dziedzicznych zupełnie do ich Zwierzchności należeć będzie, w Miastach zaś Królewskich Stołowych, Duchownych, Przedmieściach y Juryzdykach Magistraty y Urzędy, a po Wsiach teyże Natury Wóyci, lub Sołtysi, albo Ławnicy wraz z Zwierzchnością Dworską rozkład sprawiedliwy uczynią. Ogul iednak Zsypki w wszelkiey Natury Miastach, Miasteczkach y Wsiach y iey należytość do całey Osady przywiązaną na zawsze będzie. 5to. Zboże Zsypki, należące na Rok teraznieyszy 1790. ma bydź oddawane do dnia ostatniego Stycznia Roku następuiącego. W dalszych zaś latach oddawane bydź ma toż Zboże od dnia 15go Października, do dnia ostatniego Stycznia Roku nowo zaczynać się maiącego. W każdey Natury Dobrach Zwierzchności mieyscowe, iako o nich wyżey iest powiedziano, podług rozkładu zrobionego, Zboże na Zsypkę należące czyste y nie zepsute, corocznie z Dymów Rolniczych odbiorą y w Szpichlerzach złożone gotowe mieć będą. Kommissya Woyskowa znosić się będzie z Kommisyami Porządkowemi Cywilno-Woyskowemi o mieysce, do którego dla potrzeby Woyska Zboże Zsypkowe zwożone być ma, y w którym czasie przeciągu, pory wyżey wyrażoney, Kommissye Porządkowe Cywilno-Woyskowe przez Parafie, uważaiąc bliższość mieysca y Dzień każdym Dobrom oznaczaiąc, ile możności, w czasie dobrey drogi, obwieszczą wszelkie Dobra o mieyscu, do którego toż Zboże Zsypkowe odwiezione bydź ma, a to niezawodnie pod karą Exekucyi, Prawem w opisie Kommissyi Cywilno-Woyskowey ostrzeżoną, w przypadku nieodwiezienia y w czasie y w mieysce naznaczone: Ktory to odwoz bez żadney opłaty, o mil tylko cztery niedaley własnemi podwodami bydź ma. Przecież ieżeliby konie-

czna

ożna potrzeba wymagała, daley toż Zſypkowe Zboże przyſta-wić, Kommiſſye Porządkowe przy zaleceniu przyſtąwienia o-ſtrzegą razem maiących odwozić, o wypadłey potrzebie dalſze-go odwozu, a w takowym przypadku nie daley toż Zboże przy-ſtawione bydź może, iako drugie mil cztery, to ieſt: W iednym ciągu o mil Ośm. Za przewyżſzaiące zaś mile do mil Ośm nad Cztery, zaraz przy złożeniu Zboża, Kommenda Woyſkowa od każdego wołu lub Konia, po groszy Piętnaście za milę Człowiekowi ſkładaiącemu zboże, ktoryby na podwodzie parowołowey, lub parokonney miał Zyta, lub Owsa korcy Pięć, zapłacić obowiązana będzie. Gdyby jednak mniey nad korcy Pięć na podwodzie kto przywiozł, na ten czas za każdą milę już nie od konia, ale od korca przywiezionego Zbo-ża po groszy Sześć miedzianych, zapłata przywożącego pun-ktualnie dòyść powinna. Pod żadnym zaś innym pretextem albo pozorem nie będzie wolno Kommiſſyom Porządkowym Cy-wilno-Woyſkowym obowiązywać Obywatelow do dawania po-dwod, pròcz w przypadkach, ktòre są wymienione w Prawie uſtanawiaiącym, też Kommiſſye i sposobem w tymże Prawie wyrażonym. *6to*: Od odwożących zboże Zsypkowe opłata ża-dna na przewozach, Groblach i Moſtach od nikogo brana bydź nie ma, nawet i od powracaiących takich podwod w pròżni. *7mo*: Aby w całym Kraju była pewność i ròwność miary, w dawaniu i odbieraniu Zsypki, Kommiſſyom Skarbowym Oboyga Naro-dow, tym końcem znieść się z sobą nakazuiemy: Iżby rownie w Litwie co do Zsypki urządzona zoſtała taka miara, jaka jeſt Prawem Roku 1764. dla Korony uſtanowiona, do ktòrey mia-ry, co do Zsypki, Kommiſſya Skarbowa Litewſka garnce i kwarty ſtosować będzie. Na taką przeto miarę Zboże Zsypko-we bez tłuczenia żadnego mierząc w ſtrych ſtrychulcem, bez ża-dnego Kołnierza, czyſte i nie zepsute, za kwitem odbieraiące-go od Kommendy wyznaczonego oddawane być ma w mieysca przeznaczone, a względem formy kwitow na Zsypkę dawać mianych, Kommiſſya Woyſkowa z Kommiſſyami Cywilno-Woy-ſkowemi, układ raz na zawsze uczyni. Podwody odwożące toż Zboże, dłużey nad jeden Dzień nie powinny być trudnio-ne, ani trzymane, i za dłuższe zatrzymanie, wyznaczeni od Kommendy Woyſkowey do odbierania Zboża w Sądzie Kommiſ-syi Porządkowey Cywilno-Woyſkowey odpowiedzieć, i koszt łożony powròcić powinni będą. Dla umnieyszenia ile możności sprzeczek, przy oddawaniu Zboża Zsypkowego wyniknąć mogą-cych, Kommiſſye Porządkowe Cywilno-Woyſkowe do Osob od Kommendy Woyſkowey wyznaczonych, wyznaczą Osobę, aby była zawsze przytomną oddawaniu Zsypki Zbożowey. *8vo*: Gdziekolwiek w młynach będzie mielone Zboże dla Woyſka, zwyczayna miarka, czyli opłata od mlewa dawana być ma od mielących. *9no*: Aże ta Zsypka nie celem powiększenia płacy Woyſku, ale w zamiarze uczynienia Woyſku wygody, powięk-szenia liczby Woyſka jeſt uſtanowiona, a bez uſtanowioney Ta-xy, Rzeczpospolita nie mogłaby mieć raz na zawsze tey Zsyp-ki, dokładney wiadomości, wieleby przybywać mogło na po-większenie liczby Woyſka; Więc poſtanawiamy raz na zaw-sze Taxę, to jeſt: Zyta korzec Złch Ośm, Owsa korzec Złotych Trzy, i Kommiſſya Woyſkowa uczyniwszy dyspartyment tey Zsypki na Woyſko, podług Taxy wyżey uſtanowioney, w pła-

 cy

ey Woyſku oznaczoney potrącać będzie, i o Summie z tey Zsypki przybywaiącey taż Kommiſſya Woyſkowa STANY Seymuiące uwiadomi. Ta zaś taxa tylko na Zboże Zsypki uſtanowioney ſłużyć ma. Gdy zaś Woyſko oprócz Zsypkowego Zboża zechce kupować, podług ugody Targowey dobrowolnie uczynioney płacić obowiązane będzie.

Stanisław Nałęcz Małachowſki Referendarz W. Koronny, Seymowy i Konfederacyi Prowincyi Koronnych Marszałek.

Kazimierz Xiąże Sapieha Generał Artyller: Litt: Marszałek Konfederacyi Wielkiego Xięſtwa Litew:

Antoni Xże Jabłonowſki Kasztelan Krakowſki Deputat z Senatu z Małey Polſki. Antoni Giełgud Staroſta Generalny Xięſtwa Zmudzkiego Deputowany do Konſtytucyi z Senatu z Prowincyi W. Xſtwa Litt: Jozef Xiąże Czartoryſki S. L. Poseł Wołyńſki Deputowany do Konſtytucyi z Prowincyi Małopolſkiey. Franciszek Antoni na Kwilczu Kwilecki Poseł z Województwa Poznańſkiego Deputowany do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey mp. Jozef Zabiełło Łowczy Wielki Litewſki Poseł z Xięſtwa Zmudzkiego Deputowany do Konſtytucyi. A. Suchodolſki P. W. S. Deputowany do Konſtyt: Poſt cujus Conſtitutionis superius præinsertæ in Acta præsentia Ingroſsationem Originale ejusdem eidem Offerenti, prævia Officii sui Quietatione, eſt extraditum.

Adam Skulſki T. et Cran: Notarius.

PUCHAŁA
mpr.

Legi Kaniewſki.

1
3
9
17
28
25
30
+40
41
47
53
59
60
63